

položenom stručnom ispitu stručnjaka zaštite na radu,

3. procjenu opasnosti, i
4. plan i program osposobljavanja.

(3) Ako poslodavac ne dostavi sve priloge iz stavka 2. ovoga članka u roku od 15 dana od dana zatražene dopune zahtjeva, smatrat će se da je poslodavac odustao od zahtjeva.

Članak 10.

(1) O zahtjevu iz članka 9. ovoga Pravilnika ministar odlučuje rješenjem.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka konačno je i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Članak 11.

Nadzor nad provedbom osposobljavanja kod poslodavca, bez obzira da li osposobljavanje provodi sam poslodavac na temelju ovlaštenja ili osposobljavanje provodi ovlaštena ustanova odnosno gospodarsko društvo, obavlja se neposrednim očevodom kako bi se utvrdila usklađenost programa osposobljavanja s procjenom opasnosti i stvarnim opasnostima i štetnostima kojima su radnici izloženi pri obavljanju poslova.

Članak 12.

(1) O svim promjenama koje se odnose na ispunjavanje uvjeta potrebnih za dobivanje ovlaštenja, poslodavac kojem je izdano ovlaštenje dužan je obavijestiti ministarstvo nadležno za rad u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

(2) U slučaju da poslodavac više ne ispunjava neki od uvjeta iz članka 5. odnosno članka 6. ovoga Pravilnika ministar će rješenjem ukinuti izdano ovlaštenje.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka konačno je i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 13.

Poslodavci koji osposobljavanje radnika obavljaju bez ovlaštenja dužni su u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika podnijeti ministarstvu nadležnom za rad zahtjev za izdavanje ovlaštenja prema odredbama ovoga Pravilnika ili ugovoriti da osposobljavanje obavlja ovlaštena ustanova odnosno gospodarsko društvo za zaštitu na radu.

Članak 14.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama Hercegbosanske županije«.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija

Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih

Broj: 09-02-02-11/13
Livno, 02. 10. 2013. godine

Ministar
Darko Horvat v.r.

***

Na temelju članka 34. stavka 4. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine HBŽ“ br. 1/13) ministar rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije donosi

PRAVILNIK o poslovima s posebnim uvjetima rada

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se poslovi s posebnim uvjetima rada i posebni uvjeti koje moraju ispunjavati radnici za obavljanje tih poslova.

Članak 2.

Poslovi s posebnim uvjetima rada prema ovom pravilniku su oni koje, radi sprečavanja štetnog utjecaja rada na život i zdravlje radnika (povrede, profesionalne i druge bolesti), mogu obavljati samo osobe koje osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju još i posebne uvjete u pogledu:

- dobi života;
- spola;
- stručnih sposobnosti;
- zdravstvenog, tjelesnog ili psihičkog stanja (u daljem tekstu: zdravstveno stanje);
- psihofizioloških i psihičkih sposobnosti (u daljem tekstu: psihička sposobnost).

Članak 3.

(1) Poslovi s posebnim uvjetima rada su:

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

1. rukovanje i upravljanje strojevima i uređajima na mehanizirani pogon na kojima se ne može primijeniti zaštita od mehaničkih opasnosti;
2. rukovanje i upravljanje samohodnim strojevima na mehanizirani pogon (kombajni, grejderi, utovarivači, bageri, buldožeri, strojevi za sabijanje tla i dr.);
3. rukovanje uređajima na postrojenjima za dobivanje i preradu sirove nafte i plina;
4. rukovanje kotlovskim postrojenjima, kompresorskim stanicama i drugim energetskim postrojenjima, stanicama i posudama s komprimiranim plinovima;
5. upravljanje dizalicama na mehanizirani pogon;
6. poslovi signalista (vezivanje tereta, davanje upozorenja pri radu s dizalicama, usmjeravanje prometa, davanje upozorenja na opasnosti i dr.);
7. rukovanje uređajima na postrojenjima za uskladištenje i preradu lakozapaljivih i eksplozivnih tekućina i plinova;
8. ronilački poslovi;
9. rukovanje uređajima za opskrbu zrakom radnika u rudnicima, kesonima i pri obavljanju ronilačkih poslova;
10. montaža, održavanje i ispitivanje električnih instalacija, uređaja i postrojenja napona iznad 250 V i napona 220 V s posebnim zahtjevima;
11. podizanje skela i postavljanje oplata i ograda pri izvođenju građevinskih radova;
12. izrada eksploziva i rukovanje eksplozivom;
13. punjenje i paljenje mina;
14. poslovi vatrogasaca;
15. čuvanje ljudi i imovine vatreñim oružjem;
16. poslovi koji u toku pretežnog dijela punog radnog vremena zahtijevaju teško fizičko naprezanje (manipulacija teretom težim od 25 kg za muškarce ili 15 kg za žene) i poslovi koji se obavljaju u nefiziološkom ili prisilnom položaju tijela;
17. poslovi koji se izvode na visini većoj od 3 m, ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne može spriječiti povećana opasnost od pada radnika s mjesta rada;
18. poslovi kod kojih je radnik u toku pretežnog dijela punog radnog vremena izložen fizikalnim ili kemijskim štetnostima i to: nepovoljnoj mikroklimi, buci, vibracijama i potresanjima, povišenom atmosferskom tlaku, ionizacijskom zračenju, neionizacijskom zračenju, nefibrogenim prašinama, fibrogenim prašinama, organskim

prašinama, parama, dimovima ili prašinama olova, tetraetil olova, žive, kroma, nikla, mangana, kadmija, vanadija, selena, platine, urana, tvrdog metala, berilija, arsena, fosfora, kiselinama ili lužinama, plinovitim nadražljivcima, fluoru, ugljičnom monoksidu, cijanovodiku ugljičnom disulfidu, glikolima, parama nafte i derivata nafte, halogenim derivatima ugljikovodika, vinilklorid monomeru, benzenu i homolozima, nitro i amino derivatima benzena, umjetnim smolama i plastičnim masama, organofosfornim, karbamatnim i drugim pesticidima, umjetnim gnojivima i biološkim agensima;

19. poslovi koji su određeni kao poslovi s posebnim uvjetima rada važećim odredbama posebnih propisa (kao npr. određeni poslovi u željezničkom, zračnom i cestovnom prometu, zdravstvu, šumarstvu, građevinarstvu, industriji itd.).

(2) Posebni uvjeti koje moraju ispunjavati radnici za obavljanje poslova iz točke 1. do 18. stavka 1. ovoga članka i rokovi u kojima se ponovno provjerava sposobnost radnika za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada u pogledu zdravstvenog stanja i psihičke sposobnosti sadržani su u prilogu ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.

(3) Za obavljanje poslova iz točke 19. stavka 1. ovoga članka radnici moraju ispunjavati uvjete propisane odredbama posebnih propisa.

(4) Radnik koji obavlja više poslova iz stavka 1. ovoga članka mora ispunjavati posebne uvjete propisane za svaki posao.

Članak 4.

(1) Sposobnost radnika za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada u pogledu zdravstvenog stanja ili psihičke sposobnosti utvrđuje se prije njegovog rasporeda na takve poslove, a ponovno se provjerava u rokovima određenim općim aktom u skladu s odredbama ovoga pravilnika kao i u slučajevima kada to zatraži ustanova ili gospodarsko društvo u kojoj je radnik zaposlen ili kada to odredi zdravstvena ustanova, koja po propisima o zdravstvu obavlja djelatnost medicine rada, odnosno ustanova koja utvrđuje posebne uvjete u pogledu psihofizioloških i psihičkih sposobnosti radnika.

(2) Rok za ponovnu provjeru počinje teći dana koji je naznačen na zadnjoj ispravi o sposobnosti radnika koju je izdala nadležno tijelo.

Članak 5.

(1) Prilikom ponovne provjere zdravstvene sposobnosti utvrđuje se da li su kod radnika nastupila zdravstvena oštećenja koja su propisana kao kontraindikacije za obavljanje poslova na koje je raspoređen, ili je došlo do odstupanja u pogledu propisanih zahtjeva, a zdravstvena sposobnost za nastavak rada ocjenjuje se ovisno od stupnja eventualnih zdravstvenih oštećena radnika.

(2) Prilikom ponovne provjere psihičke sposobnosti utvrđuje se da li su kod radnika nastupile promjene u pogledu psihičkog stanja koje je propisano kao zahtjev odnosno kontraindikacija za obavljanje poslova na koje je raspoređen, a psihička sposobnost za nastavak rada ocjenjuje se ovisno od stupnja eventualnih promjena.

Članak 6.

(1) Poslodavci su dužni općim aktom u skladu s odredbama ovoga pravilnika i posebnog priloga, utvrditi poslove s posebnim uvjetima rada, koji se kod njih obavljaju i posebne uvjete koje moraju ispunjavati radnici koji se raspoređuju na te poslove.

(2) Za poslove s posebnim uvjetima rada u pogledu zdravstvenog stanja i psihičke sposobnosti, općim aktom utvrđuje se i rok u kojem se ponovno provjerava sposobnost radnika za obavljanje tih poslova.

(3) Na temelju pribavljenog mišljenja zdravstvene ustanove, koja po propisima o zdravstvu obavlja djelatnost medicine rada ili obiteljske medicine, a uz suglasnost tijela uprave nadležne za rad, poslodavac može kao poslove s posebnim uvjetima rada utvrditi i poslove koji nisu propisani ovim Pravilnikom.

Članak 7.

Zdravstvene ustanove, koje po propisima o zdravstvu obavljaju djelatnost medicine rada i izdaju isprave o ispunjavanju posebnih uvjeta u pogledu zdravstvenog stanja odnosno ustanove koje izdaju isprave o ispunjavanju posebnih uvjeta u pogledu psihofizioloških i psihičkih sposobnosti radnika, dužne su se pridržavati odredaba ovoga Pravilnika.

Članak 8.

Ustanove i gospodarska društva su dužni opće akte uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 10.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama Hercegbosanske županije«.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i proganjnih
Broj: 09-02-02-14/13
Livno, 02. 10. 2013. godine

Ministar
Darko Horvat v.r.

***

PRILOG

POPIS POSLOVA S POSEBNIM UVJETIMA RADA, UVJETI KOJE MORAJU ISPUNJAVAĆI RADNICI I ROKOVI ZA PONOVNU PROVJERU SPOSOBNOSTI RADNIKA

1. Rukovanje i upravljanje strojevima i uređajima na mehanizirani pogon na kojima se ne može primijeniti zaštita od mehaničkih opasnosti

a) Posebni uvjeti radnika:

dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;

1. stručna sposobnost (zahtjevi):
2. stručna sposobljenost za rukovanje odnosnom vrstom strojeva ili uređaja;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: uredan vid na daljinu (sa ili bez korekcije), dubinski vid, uredno vidno polje,
  - kontraindikacije: psihoze, epilepsija, bolesti sa sklonošću nesvjestici, alkoholizam i druge ovisnosti;
4. psihička sposobnost (zahtjevi): opća intelektualna razvijenost iznad nivoa koji se označava kao granični, a za radnike u pogonima u kojima može nastati požar,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

eksplozija ili iznenadni prođor otrovnih ili štetnih tvari, opća intelektualna razvijenost i emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 48 mjeseci
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

2. Upravljanje i rukovanje samohodnim strojevima na mehanizirani pogon

(kombajni, buldožeri, bageri, strojevi za sabiranje tla, grejderi, utovarivači i dr.)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna osposobljenost za upravljanje i rukovanje odnosnim strojem;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: dobar vid na daljinu (sa ili bez korekcije), dubinski vid, uredno vidno polje,
  - kontraindikacije: psihoze, epilepsija, bolesti sa sklonošću nesvjestici, alkoholizam i druge ovisnosti, kronične bolesti respiratornog sustava sa znacima respiratorne insuficijencije, teže reumatske bolesti, neuropatije, teži oblici neuroze;
4. psihička sposobnost
- zahtjevi: opća intelektualna razvijenost iznad nivoa koji se označava kao granični, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka,
- kontraindikacije: izrazita agresivnost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 24 mjeseca
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

3. Rukovanje uređajima na postrojenju za dobivanje i preradu sirove nafte i plina**a) Posebni uvjeti radnika:**

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna spremja odgovarajućeg stupnja obrazovanja za struku u kojoj se stječu znanja, vještine, navike i radne sposobnosti za obavljanje poslova;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: dobar vid na daljinu (sa ili bez korekcije),

- kontraindikacije: psihoze, epilepsija, kronične bolesti respiratornog sustava sa znacima respiratorne insuficijencije, alkoholizam i druge ovisnosti, teže reumatske bolesti, neuropatije, bolesti perifernih krvnih žila, bolesti sa sklonošću nesvjestici;
- 4. psihička sposobnost (zahtjevi): opća intelektualna razvijenost iznad nivoa koji se označava kao granični, prosječna emocionalna stabilnost, socijalna prilagođenost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 24 mjeseca
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

4. Rukovanje kotlovskim postrojenjima, kompresorskim stanicama i drugim energetskim postrojenjima, stanicama i posudama s komprimiranim plinovima**a) Posebni uvjeti radnika:**

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna osposobljenost za obavljanje poslova;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: dobar vid na daljinu (sa ili bez korekcije) i uredan sluh (ako je primijenjena zvučna signalizacija),
  - kontraindikacije: psihoze, epilepsija, bolesti sa sklonošću nesvjestici, alkoholizam i druge ovisnosti;
4. psihička sposobnost (zahtjevi): senzorna koordinacija, opća intelektualna razvijenost, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 24 mjeseca
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

5. Upravljanje dizalicama na mehanizirani pogon**a) Posebni uvjeti radnika:**

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna osposobljenost za obavljanje poslova;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: dobar vid na daljinu (sa ili bez korekcije), dubinski vid, uredno vidno polje, uredan sluh (ako je primijenjena zvučna signalizacija),

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- kontraindikacije: psihoze, epilepsija, alkoholizam i druge ovisnosti, bolesti sa sklonosću nesvjestici, šećerna bolest, teži oblici neuroze;
- 4. psihička sposobnost:
- zahtjevi: senzomotorna koordinacija, opća intelektualna razvijenost, perceptivna sposobnost, sposobnost koncentracije, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka,
- kontraindikacije: izrazitija anksioznost i agresivnost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 24 mjeseca
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

6. Poslovi signaliste

(vezivanje tereta, davanje upozorenja pri radu s dizalicom, usmjeravanje prometa, davanje upozorenja na opasnost i dr.)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna sposobljenost za poslove;
3. zdravstveno stanje:
zahtjevi: uredan vid na daljinu (sa ili bez korekcije), uredan sluh (ako je primjenjena zvučna signalizacija),
- kontraindikacije: psihoze, epilepsija, bolesti sa sklonosću nesvjestici, alkoholizam i druge ovisnosti;
4. psihička sposobnost

- zahtjevi: opća intelektualna razvijenost iznad nivoa koji se označava kao granični, sposobnost koncentracije, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka, kontraindikacije: izrazita agresivnost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 24 mjeseca
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

7. Rukovanje uređajima na postrojenjima za uskladištenje i prerađu lako zapaljivih i eksplozivnih tekućina i plinova*a) Posebni uvjeti radnika:*

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;

2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna sposobljenost za rukovanje odnosnom vrtom postrojenja;
3. zdravstveno stanje:
- zahtjevi: uredan vid na daljinu (sa ili bez korekcije), uredno vidno polje, uredan sluh (ako je primjenjena zvučna signalizacija),
- kontraindikacije: psihoze, epilepsija, bolesti sa sklonosću nesvjestici, alkoholizam i druge ovisnosti;
4. psihička sposobnost (zahtjevi): opća intelektualna razvijenost, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 48 mjeseci
2. psihičkog stanja: 48 mjeseci.

8. Ronilački poslovi*a) Posebni uvjeti radnika:*

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina; a za ronilačke poslove na dubini većoj od 36 metara, radnik stariji od 21 godinu;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna sposobljenost za ronjenje do određene dubine;
4. zdravstveno stanje:
- zahtjevi: uredan vid na daljinu s oštrinom vida najmanje 0,8 jednog i 0,5 drugog oka, dubinski vid, uredno vidno polje, opseg grudnog koša iznad 90 cm s ekstenzijom od najmanje 10 cm, vitalni kapacitet najmanje 3,5 lit.
- kontraindikacije: bolesti centralnog i periferičnog živčanog sustava, endokrine bolesti, bolesti kardiovaskularnog sustava, kronične bolesti respiratornog sustava, izražene promjene u lokomotornom sustavu, duševni poremećaji, alkoholizam i druge ovisnosti, teže bolesti uha, kronične bolesti probavnog trakta, kronične bolesti urogenitalnog trakta, daltonizam;
5. psihička sposobnost
- zahtjevi: senzorna koordinacija, opća intelektualna razvijenost, emocionalna stabilnost, socijalna prilagodljivost iznad donje granice prosjeka,
- kontraindikacije: izrazitija anksioznost i agresivnost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 12 mjeseci
2. psihičke sposobnosti: 24 mjeseca.

9. Rukovanje uređajima za opskrbu zrakom radnika u rudnicima, kesonima i pri obavljanju ronilačkih poslova

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna osposobljenost za obavljanje poslova;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: vid na daljinu (sa ili bez korekcije), uredan sluh (ako je primijenjena zvučna signalizacija),
  - kontraindikacije: psihoze, epilepsija, teži oblici neuroze, bolesti sa sklonošću nesvjestici, šećerna bolest, kronične bolesti srca, alkoholizam i druge ovisnosti;
4. psihička sposobnost (zahtjevi): senzomotorna koordinacija, opća intelektualna razvijenost, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 48 mjeseci
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

10. Montaža, održavanje i ispitivanje električnih instalacija, uređaja i postrojenja napona većeg od 250 V i napona 220 V s posebnim zahtjevima

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna spremna odgovarajućeg stupnja obrazovanja za struku u kojoj se stječu znanja, vještine, navike i radne sposobnosti za obavljanje poslova, stručna osposobljenost za primjenu "S" zaštite (pri montaži i održavanju sredstava rada u "S" izvedbi) i za izvođenje privremenih instalacija (na gradilištima i drugdje);
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: uredan vid na daljinu (sa ili bez korekcije), razlikovanje osnovnih boja,
  - kontraindikacije: psihoze, epilepsija, bolesti sa sklonošću nesvjestici, alkoholizam i druge ovisnosti,;
4. psihička sposobnost (zahtjevi): opća intelektualna razvijenost, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 48 mjeseci
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

11. Građevinsko-montažni poslovi na podizanju skela, postavljanja oplate i ograda

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna spremna odgovarajućeg stupnja obrazovanja za struku u kojoj se stječu znanja, vještine, navike i radne sposobnosti za obavljanje poslova;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: uredan vid na daljinu (sa ili bez korekcije), dubinski vid, uredno vidno polje,
  - kontraindikacije: psihoze, teži oblici neuroze, epilepsija, kronične bolesti respiratornog sustava sa znacima respiratorne insuficijencije, teže reumatske bolesti, neuropatije, bolesti perifernih krvnih žila, bolesti sa sklonošću nesvjestici.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca

12. Izrada eksploziva i rukovanje eksplozivom (svi poslovi u procesu izrade baruta i drugih eksploziva, pakiranje, skladištenje i manipulacija u primjeni, uključivo i poslovi pomoćnika palitelja mina)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna osposobljenost za obavljanje poslova;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: uredan vid na daljinu (sa ili bez korekcije), uredno vidno polje,
  - kontraindikacije: psihoze, epilepsija, bolesti sa sklonošću nesvjestici, alkoholizam i druge ovisnosti;
4. psihička sposobnost:
  - zahtjevi: senzomotorna koordinacija, spremnost šake i ruke iznad gornje granice prosjeka, opća intelektualna razvijenost, sposobnost koncentracije, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 24 mjeseca
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

13. Punjenje i paljenje mina**a) Posebni uvjeti radnika:**

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna sposobljenost za obavljanje poslova;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: uredan integritet gornjih i donjih ekstremiteta i kralježnice, uredan vid na daljinu (sa ili bez korekcije), uredan sluh,
  - kontraindikacije: psihoze, epilepsija, bolesti sa sklonošću nesvjestici, šećerna bolest, alkoholizam i druge ovisnosti, kronične bolesti kardiovaskularnog sustava, kronične bolesti respiratornog sustava sa znacima respiratorne insuficijencije;
4. psihička sposobnost
- zahtjevi: spretnost šake i ruke iznad gornje granice prosjeka, opća intelektualna razvijenost iznad donje granice prosjeka, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka,
- kontraindikacije: izrazitija anksioznost i agresivnost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 12 mjeseci
2. psihičke sposobnosti: 24 mjeseca.

14. Poslovi vatrogasaca**a) Posebni uvjeti radnika:**

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. stručna sposobnost (zahtjevi):
  - stručna sposobnost odgovarajućeg stupnja obrazovanja za struku u kojoj se stječu znanja, vještine, navike i radne sposobnosti za obavljanje poslova;
4. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: uredan sluh, uredan vid na daljinu, dubinski vid, raspoznavanje osnovnih boja, uredno vidno polje, uredan osjet za ravnotežu, uredna funkcija respiratornog i kardiovaskularnog sustava, uredan integritet gornjih i donjih ekstremiteta i kralježnice,

- kontraindikacije: psihoze, teži oblici neuroze, epilepsija, bolesti sa sklonošću nesvjestici, alkoholizam i druge ovisnosti;
- 5. psihička sposobnost:
  - zahtjevi: senzomotorna koordinacija, spremnost ruke i šake, opća intelektualna razvijenost iznad donje granice prosjeka, emocionalna stabilnost, socijalna prilagodnost iznad gornje granice prosjeka,
  - kontraindikacije: izrazitija anksioznost i agresivnost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 24 mjeseca
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

15. Čuvanje ljudi i imovine vatrenim oružjem**a) Posebni uvjeti radnika:**

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. stručna sposobnost (zahtjevi): stručna sposobljenost za obavljanje poslova;
3. zdravstveno stanje:
  - zahtjevi: uredna funkcija gornjih i donjih ekstremiteta i kralježnice, te kardiovaskularnih i respiratornih organa, uredan vid na daljinu (sa ili bez korekcije), uredno vidno polje, normalna adaptacija vida na tamu ako se poslovi obavljaju noću, uredan sluh,
  - kontraindikacije: psihoze, epilepsija, bolesti sa sklonošću nesvjestici, alkoholizam i druge ovisnosti, teži oblici šećerne bolesti i neuroza, kronične bolesti centralnog i perifernog živčanog sustava;
4. psihička sposobnost:
  - zahtjevi: opća intelektualna razvijenost iznad donje granice prosjeka, emocionalna stabilnost iznad gornje granice prosjeka,
  - kontraindikacije: izrazitija anksioznost i agresivnost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

4. zdravstvenog stanja: 24 mjeseca
5. psihičke sposobnosti: 24 mjeseca.

16. Poslovi koji zahtijevaju teško fizičko naprezanje

(poslovi koji zahtijevaju ručno dizanje ili nošenje tereta težih od 25 kg za muškarce i težih od 15 kg za žene; poslovi koji se obavljaju pretežno u nefiziološkim i u prisilnim položajima tijela)

a) Posebni uvjeti radnika:

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

4. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
5. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
6. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti kardiovaskularnog i respiratornog sustava; bolesti lokomotornog sustava sa smanjenom funkcijom kralježnice; deformiteti grudnog koša, zdjelice i ekstremiteta uz smanjenu funkciju; izraženi varikozni sindrom; kronični kolitis; hernije; kronične bolesti jetre i bubrega; teže endokrine bolesti; bolesti metabolizma; bolesti centralnog živčanog sustava; izražena kratkovidnost (miopija alta) i izražena slabovidnost (ambliopija); glaukom;

b) *Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja:* 24 mjeseca.

17. Poslovi koji se izvode na visini

(poslovi koji se makar povremeno izvršavaju s površine podignute više od tri metra od okolne površine, ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne može spriječiti povećana opasnost od pada radnika s mjesta rada)

a) *Posebni uvjeti radnika:*

1. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - psihoze, epilepsija, kardiovaskularne i cerebrovaskularne bolesti koje nagnju kolapsu ili smetnjama svijesti i ostale bolesti centralnog i perifernog živčanog sustava, endokrine bolesti, bolesti mijene tvari sa sklonosću komi ili šoku, kronične bolesti bubrega, alkoholizam, fobične neuroze (strah od visine), umjereno ili teže oštećenje sluha, a posebno prostornog sluha, monopsija i teži oblici slabovidnosti (ambliopija), izražena kratkovidnost (miopija alta), druge bolesti oka sa suženjem vidnog polja, ispad dubinskog vida, teži deformiteti lokomotornog sustava.

b) *Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja:* 12 mjeseci.

18. Rad u nepovoljnoj mikroklimi

(poslovi koji se izvršavaju u radnim prostorijama u kojima je iz tehnoloških razloga mikroklima

izvan standarda ili izvan fizioloških granica zbog visoke temperature i visoke relativne vlage; poslovi koji se obavljaju pod utjecajem hladnoće, kao što je rad u hladnjacima)

a) *Posebni uvjeti radnika:*

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - za hladnoću - kronične bolesti respiratornog sustava, bolesti perifernih krvnih žila, kronične i recidivirajuće bolesti kože; za vrućinu - kronične bolesti kardiovaskularnog i respiratornog sustava, bubrega, jetre i centralnog živčanog sustava, kronične i recidivirajuće bolesti probavnih organa i kože; endokrine bolesti i teže reumatske bolesti.

b) *Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja:*

1. 24 mjeseca, ako se rad obavlja u mikroklimi izvan standarda,
2. 12 mjeseci, ako se rad obavlja u mikroklimi izvan fizioloških granica.

19. Rad u buci

(poslovi koji se izvršavaju u prostoru u kome je moguća jačina buke u razini uha veća od 90 dB, bez obzira na smještaj izvora buke)

a) *Posebni uvjeti radnika:*

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - preosjetljivost na buku, umjerena ili teža oštećenja sluha perceptivnog tipa, M. Méniere, bolesti centralnog živčanog sustava, teži oblici psihoneuroze.

b) *Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja:* 24 mjeseca.

20. Poslovi pri kojima je radnik izložen vibracijama i potresanju

(poslovi koji se obavljaju rukovanjem strojeva i alata pri kojima nastaju visoko ili niskofrekventne vibracije ili potresanja koja se prenose na dio tijela ili cijelo tijelo radnika)

a) *Posebni uvjeti radnika:*

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - bolesti perifernih krvnih žila, kronične bolesti i deformiteti zglobova, preosjetljivost na buku, umjerena ili teža oštećenja sluha, M. Menier, epilepsija, psihoze, monopsija, glaukom, miopija alta, izražena slabovidnost oka, bolesti centralnog živčanog sustava.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

21. Rad u povišenom atmosferskom tlaku

(poslovi koji se obavljaju u kesonu)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - bolesti centralnog i perifernog živčanog sustava, endokrine bolesti, kardiovaskularne bolesti, kronične bolesti respiratornog sustava, izražene promjene u lokomotornom sustavu, duševni poremećaji, alkoholizam, teže bolesti uha.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

22. Poslovi pri kojima je radnik izložen ionizacijskom zračenju

(poslovi rukovanja izvorima ionizirajućeg zračenja i drugi poslovi koji se obavljaju u okolini u kojoj se koriste izvori ionizirajućeg zračenja)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. stručna sposobnost (zahtjevi): odgovarajuća stručna osposobljenost;
4. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - bolesti krvotvornih organa, maligne bolesti, bolesti očne leče (katarakta), bolesti kože uzrokovane ionizacijskim zračenjem, teže duševni poremećaji, teže bolesti centralnog živčanog sustava, teže poremećaji endokrinih žlijezda;

5. psihička sposobnost (samo za rukovanje nuklearnim reaktorima i slično):
  - zahtjevi: opća intelektualna razvijenost, perceptivna sposobnost, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka.
  - kontraindikacije: izrazitija anksioznost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 12 mjeseci
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

23. Poslovi pri kojima je radnik izložen neionizacijskom zračenju

(poslovi s izvorima mikrovalnih, visokofrekventnih, ultraljubičastih, infracrvenih i laserskih zračenja i drugi poslovi koji se obavljaju u okolini u kojoj se koriste izvori tih zračenja)

a) Posebni uvjeti radnika:

- dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
- spol (kontraindikacije): za izloženost mikrovalnim zračenjima žena za vrijeme trudnoće;
- zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - za mikrovalna zračenja: kardiovaskularne i cerebrovaskularne bolesti sa sklonošću kolapsu ili smetnjama svijesti i ostale bolesti centralnog živčanog sustava, nekompenzirane anemije, glaukom, psihoze, teži oblici neuroza, alkoholizam i druge ovisnosti, kronične bolesti mrežnice i živaca oka, zamućenje leće, za infracrvena zračenja: zamućenje leće,
  - Za ultraljubičasta zračenja: kronične bolesti konjuktive, preosjetljivost;
4. psihička sposobnost (za upravljanje radom i u primjeni laserskog zračenja):
  - zahtjevi: opća intelektualna razvijenost, emocionalna stabilnost iznad donje granice prosjeka,
  - kontraindikacije: izrazitija anksioznost i agresivnost.

b) Rok za ponovnu provjeru:

1. zdravstvenog stanja: 24 mjeseca
2. psihičke sposobnosti: 48 mjeseci.

24. Poslovi pri kojima je radnik izložen nefibrogenim prašinama

(poslovi koji se izvršavaju u okolini s onečišćenjem zraka prašinom metala, drva, cementa i drugim prašinama sa sadržajem SiC>2 manjim od 1%)

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava i oka, jači deformiteti nosnog septuma i grudnog koša, monopsija.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

25. Poslovi pri kojima je radnik izložen fibrogenim prašinama

(poslovi koji se izvršavaju u okolini gdje nastaju prašine azbesta, talka i kamenog ugljena i prašine sa sadržajem SiC>2 većim od 1%)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava, oka i srca, jači deformiteti nosnog septuma i grudnog koša, monopsija, tuberkuloza pluća.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

26. Poslovi pri kojima je radnik izložen organskim prašinama

(poslovi koji se obavljaju u okolini gdje nastaju prašine pamuka, lana, konoplje, pljesnivog sijena, brašna, pljesnivog ječma, životinjskih dlaka i druge organske prašine)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava i oka, specifična preosjetljivost (bronhijalni hiperreaktori), jači deformiteti nosnog septuma i grudnog koša, monopsija.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

27. Poslovi pri kojima je radnik izložen prašini i dimu olova i njegovih anorganskih spojeva

(poslovi pri kojima nastaju prašine i dim olova i njegovih anorganskih spojeva kao što su: topljenje olova, izrada olovne bronce, oblaganje olovom, autogeno rezanje ili zavarivanje olovnih limova i njihovo zakivanje, izrada i primjena olovnih boja,

upotreba olovnog praha kod izrade akumulatora, obrada olovnih metala turpijom ili brusom)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće i dojenja;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - bolesti krvi i krvotvornih organa, bolesti centralnog živčanog sustava, neuropatijske, alkoholizam, kronične bolesti bubrega.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

28. Poslovi pri kojima je radnik izložen tetraetil olovu

(poslovi koji se obavljaju u radnim procesima kao što su: proizvodnja i rukovanje tetraetil i tetratometil olovom - transport odnosno miješanje s benzинom, čišćenje i reparatura tankova odnosno spremnika s benzинom koji sadrži tetraetil odnosno tetrametil olovu)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće i dojenja;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - bolesti centralnog i perifernog živčanog sustava, alkoholizam, duševni poremećaji.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

29. Poslovi pri kojima je radnik izložen parama žive i prašini živinih spojeva

(poslovi pri kojima nastaju pare žive i prašine živinih spojeva u radnim procesima kao što su: elektroliza sa živinim katodama; izrada amalgama; proizvodnja žarulja, rasvjetnih tijela, radio i televizijskih aparata; proizvodnja rendgen cijevi, termometara, mjernog i laboratorijskog pribora, živinih pumpi i akumulatora; primjena žive u elektroindustriji kao katalizatora; primjena žive u poljoprivredi u zaštiti bilja; u proizvodnji boja i u dezinfekciji)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
 - bolesti centralnog i perifernog živčanog sustava, kronične bolesti bubrega i kože.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

30. Poslovi pri kojima je radnik izložen kromu i njegovim spojevima

(poslovi pri kojima radnik dolazi u kontakt s kromom i njegovim spojevima, koji se obavljaju u radnim procesima kao što su: proizvodnja ferokromnih slitina; kromiranje pomoću galvanizacije; stavljenje i obrada kože; proizvodnja boja; konzerviranje drva; pranje i čišćenje metala i staklovina; primjena kroma i njegovih spojeva u litografiji, fotografiji, pirotehnici, proizvodnji vune i krvna, kod močenja ili fiksiranja)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
 - kronične bolesti respiratornog sustava, kronične bolesti kože i vidljivih sluznica, specifična preosjetljivost, kronični ekzem kože na rukama, generalizirana ili eksudativna psorijaza, a kod izloženosti kromnoj kiselini i bolesti jetre.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

31. Poslovi pri kojima je radnik izložen niklu i njegovim spojevima

(poslovi pri kojima radnik dolazi u dodir s niklom i njegovim spojevima, koji se obavljaju u radnim procesima kao što su: galvanizacija; proizvodnja i primjena nikla u industriji stakla, emajla, boja i akumulatora; proizvodnja i prerada spojeva nikla u elektro i kemijskoj industriji)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
 - specifična preosjetljivost na nikal, kronične bolesti respiratornog sustava, kronične bolesti kože i vidljivih sluznica.,

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

32. Poslovi pri kojima je radnik izložen prašini i dimovima mangana i spojeva

(poslovi pri kojima nastaju prašine i dimovi mangana i njegovih spojeva u radnim procesima kao što su: proizvodnja manganovih slitina i proizvodnja suhih članaka; brušenje čelika koji sadrži mangan; primjena mangana u proizvodnji stakla, linoleuma, pokosti i keramike; proizvodnja i primjena spojeva mangana; manganoklorid, kalijev permanganat, mangannitrat i druge manganove soli)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
 - bolesti centralnog živčanog sustava, kronične bolesti respiratornog sustava, psihički poremećaji, alkoholizam i druge ovisnosti, sideropenične anemije.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

33. Poslovi pri kojima je radnik izložen prašini i dimovima kadmija

(poslovi pri kojima nastaju prašine i dimovi kadmija u radnim procesima kao što su: proizvodnja slitina kadmija, spojeva kadmija, nikalkadmij akumulatora i dijelova za nuklearni reaktor; obrada metala obloženog kadmijem špricanjem, elektrolizom i uronjavanjem; proizvodnja boja s kadmijem; obrada metalnih predmeta presvučenim kadmijem topnjem, zavarivanjem ili rezanjem; primjena kadmija kod izrade elektrovoda, za zavarivanje fotoćelija; izrada žarulja i sl.)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
 - kronične bolesti respiratornog sustava, bolesti bubrega, bolesti jetre i kronične sistemske bolesti kostiju.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

34. Poslovi pri kojima je radnik izložen prašini i dimovima vanadija, selena i platine

(poslovi pri kojima nastaju dim ili prašina vanadija, spojeva selena ili platine u radnim procesima kao što su: proizvodnja slitina vanadija, selena i platine; proizvodnja keramike, boja, stakla, fotog

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

rafskih kemikalija; sinteza organskih spojeva; proizvodnja pesticida, gume, elektroplatiranje i dr.)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti dišnih organa i kože, kod izloženosti selenu i kronične bolesti jetre i bubrega a kod izloženosti platini i alergoze i podaci o otopiji.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

35. Poslovi pri kojima je radnik izložen prašini tvrdog metala

(poslovi koji se obavljaju pri dobivanju tvrdometalne mješavine u izradi tvrdog metala -prešanje, predsinteriranje, oblikovanje u zadane dimenzije, sinteriranje)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava, sklonost alergiji.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

36. Poslovi pri kojima je radnik izložen uranu i njegovim spojevima

(poslovi pri kojima je radnik izložen zračenju urana i njegovih spojeva u radnim procesima kao što su: vađenje rude u rudnicima urana, prerada rude i proizvodnja uranskog metala, primjena urana i dr.)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti krvotvornih organa, pluća, bubrega i jetre.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

37. Poslovi pri kojima je radnik izložen prašini i dimu berilija

(poslovi pri kojima nastaju dim ili prašina berilija u radnim procesima kao što su: ekstrakcija berilija iz rude; proizvodnja slitina od berilija; izrada katodnih cijevi; primjena berilija u keramičkoj industriji; izrada plinskih omotača)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava, jetre, bubrega i kože.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

38. Poslovi pri kojima je radnik izložen parama i prašini arsena i njegovih spojeva

(poslovi pri kojima nastaju pare i prašine arsena i spojeva arsena u procesima rada kao što su: proizvodnja i primjena sredstava na bazi arsena za uništavanje štetočina, proizvodnja arsenskih boja, primjena u industriji stakla i keramičkoj industriji; primjena spojeva arsena kao konzervansa u preradi krvzna i kože; proizvodnja lijekova na bazi arsena)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - bolesti centralnog i perifernog živčanog sustava, alkoholizam i druge ovisnosti, kronične bolesti respiratornog sustava, kože i jetre, anemija.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

39. Poslovi pri kojima je radnik izložen prašini i dimovima fosfora i njegovih spojeva

(poslovi pri kojima nastaju dimovi i prašine fosfora i spojeva fosfora u procesima rada kao što su: dobivanje žutog fosfora ili minerala i crvenog iz žutog fosfora, izrada fosforne bronce, primjena fosfora u proizvodnji petroleja i u pirotehnici, proizvodnja umjetnih fosfornih gnojiva i insekticida, proizvodnja šibica, primjena fosfora i njegovih spojeva u kemijskim laboratorijima)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- kronične bolesti respiratornog sustava, a kod izloženosti žutom fosforu još i karijes zubi.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

40. Poslovi pri kojima je radnik izložen kiselinama i lužinama

(poslovi koji se izvršavaju u okolini gdje se koriste koncentrirane kiseline i lužine)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava, koje i sluznice oka.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

41. Poslovi pri kojima je radnik izložen plinovitim nadražljivcima

(poslovi koji se izvršavaju u okolini u kojoj postoji izloženost plinovima: formaldehidu, amonijaku, kloru, sumpornom dioksidu, acetonu, dušikovim oksidima, ozonu i drugima)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava i sluznica oka, a kod izloženosti formaldehida još i sklonost alergiji.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

42. Poslovi pri kojima je radnik izložen fluoru i njegovim spojevima

(poslovi pri kojima nastaju plinovi fluora u procesima rada kao što su: topljenje metala s katalizatorima koji sadrže spojeve fluora; dobivanje aluminijskih proizvodnji stakla, emajla i keramike; proizvodnja zaštitnih sredstava za drvo, za uništavanje štetočina na bazi fluorida i njihova primjena)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):

- kronične bolesti respiratornog sustava i sluznica oka, preosjetljivost (bronhijalni hiperreaktori), teže bolesti koštanog sustava.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

43. Poslovi pri kojima je radnik izložen ugljičnom monoksidu

(poslovi koji se obavljaju u radnoj okolini u kojoj nastaje ugljični monoksid u procesima rada kao što su: proizvodnja plinskih goriva s visokim sadržajem ugljičnog monoksida; sinteza amonijaka, metilnog i viših alkohola, mravlje kiseline, benzene; redukcija metalnih oksida ugljenom ili koksom u metalurgiji; proizvodnja piva)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije): kronične kardiovaskularne bolesti.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

44. Poslovi pri kojima je radnik izložen cijanovodiku

(poslovi koji se obavljaju u radnim procesima pri kojima nastaje plin cijanovodik kao što su: proizvodnja tekuće cijanove kiseline, cijanida, ferocijanata i drugih derivata; dobivanje plemenitih metala - zlato, srebro - pomoću cijanizacije, primjena cijanata kod galvanizacije - pozlaćivanje, posrebriwanje, niklovanje, kadmiranje i dr; toplinska obrada metala; proizvodnja pleksiglasa; primjena cijanove kiseline u obliku plina za uništavanje štetočina)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti kože, bolesti centralnog živčanog sustava, psihoze i ovisnosti.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

45. Poslovi pri kojima je radnik izložen ugljičnom disulfidu

(poslovi koji se obavljaju u radnim procesima pri kojima nastaju pare ugljičnog disulfida kao što su: proizvodnja ugljičnog disulfida; proizvodnja vis-

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

koze i umjetnog vlakna, celuloznog filma i celofana; primjena ugljičnog disulfida kao otapala za ekstrakciju i otapanje masti, ulja i smola, kod proizvodnje lijekova, kozmetike i insekticida; primjena ugljičnog disulfida u vulkanizaciji)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog i kardiovaskularnog sustava, bolesti bubrega i jetre, bolesti centralnog živčanog sustava, alkoholizam i druge ovisnosti, psihički poremećaji.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

46. Poslovi pri kojima je radnik izložen glikolima

(poslovi koji se obavljaju u procesima rada kao što su: proizvodnja antifriza; upotreba glikola u proizvodnji glikoderivata i nitrogllikola, kao zamjena glicerinu i kao otapala)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti kože i sluznice, centralnog živčanog sustava i krvotvornih organa, bolesti jetre i bubrega, alkoholizam i druge ovisnosti.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

47. Poslovi pri kojima je radnik izložen para-ma nafte i derivata

(poslovi koji se obavljaju u radnim procesima pri kojima nastaju pare nafte i naftnih derivata kao što su: iskoriščavanje sirove nafte, prerada nafte, skladištenje, prijevoz i primjena nafte i naftnih derivata)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog, kardiovaskularnog i centralnog živčanog sustava, kože i alkoholizam.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

48. Poslovi pri kojima je radnik izložen halogenim derivatima ugljikovodika

(poslovi koji se izvršavaju u proizvodnji, transportu i primjeni ovih spojeva: dikloretan, tetrakloretan, tetrakloruglijik, trikloretilen, tetrakloretilen, monokloretan, diklormetan, fluorirani i klorfluorirani metan i etan, krombrometan, trifluorbrometan, trifluorbromkloretan, trifluorbrommetan i drugi)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće i dojenja;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti krvotvornih organa, respiratornog sustava, centralnog živčanog sustava i kože, bolesti jetre, psihički poremećaji, alkoholizam i druge ovisnosti.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

49. Poslovi pri kojima je radnik izložen vinil klorid monomeru

(poslovi koji se obavljaju u procesima rada pri kojima nastaju plinovi vinil klor monomera kao što su: proizvodnja, transport i prerada vinil klorid monomera; polimerizacija polivinil klorida; rukovanje i čišćenje autoklava)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - bolesti jetre i perifernih krvnih žila, Ravnaudova bolest, profesionalna vazoneuroza, alkoholizam;

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

50. Poslovi pri kojima je radnik izložen benzenu i drugim homolozima

(poslovi koji se obavljaju u radnim procesima kao što su: proizvodnja benzena katalizom ili destilacijom katrana; rektificiranje benzena; primjena benzenovih homologa kao otapala u proizvodnji sredstava za odmašćivanje i čišćenje i u proizvodnji gume; proizvodnja i primjena ljepila i boje u

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

kojima su kao otapala upotrebljeni benzenovi homolozi)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - bolesti krvotvornih organa, bolesti jetre, kronične bolesti centralnog živčanog sustava, alkoholizam i druge ovisnosti.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

51. Poslovi pri kojima je radnik izložen nitro i amino derivatima benzena

(poslovi koji se obavljaju u radnim procesima kao što su: proizvodnja i primjena nitrobenzena, dinitrobenzena, nitrofenola, dinitrofenola i trinitrofenola, anilina, fenilendiamina, benzidina, naftilamina, toluendiamina i drugih, u industriji tekstila, gume i kože kao i kod bojenja krvna, proizvodnja sapuna i parfema; primjena dinitrobenzena kao sredstva za zaštitu bilja)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - bolesti krvotvornih organa, jetre i bubrega, alkoholizam i druge ovisnosti.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

52. Poslovi pri kojima je radnik izložen kemijским i drugim tvarima u proizvodnji i preradi umjetnih smola i plastičnih masa

(poslovi koji se obavljaju u radnim procesima kao što su: proizvodnja i prerada umjetnog kaučuka; proizvodnja i prerada kumaronske, indenske, poliesterske, fenolske, aldehidske i ketonske smole; proizvodnja poliamida, aminoplasta, poliuretana, silikona i dr.)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;

2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava i kože, kronične bolesti centralnog živčanog sustava, bolesti jetre, alkoholizam.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

53. Poslovi pri kojima je radnik izložen organofosfornim i karbamatskim pesticidima

(poslovi koji se obavljaju u okolini u kojoj se proizvode ili primjenjuju spojevi kao na primjer diklorvos, dioksation, dikrotiofos, disulfoton, EPN, etion, forat, fosfamidon, fosmet, karbofenotion, klorpirifos, paration, paration-metil, sradan, tiona-zin, monometilni karbamati i dr.)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće;
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - snižena aktivnost kolinesteraze u krvi, bolesti centralnog i perifernog živčanog sustava, alkoholizam.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

54. Poslovi pri kojima je radnik izložen drugim pesticidima

(poslovi koji se obavljaju u radnim procesima proizvodnje ili primjene nikotina, piretrina, metilbromida, parakvata, kloriranih ugljikovodika, dinitrofenola i drugih pesticida)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. spol (kontraindikacije): žena za vrijeme trudnoće i dojenja (samo kod kloriranih ugljikovodika);
3. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava, bolesti centralnog i perifernog živčanog sustava, bolesti jetre, alkoholizam, kod izloženosti dinitrofenolu i bolesti metabolizma.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 12 mjeseci.

55. Poslovi pri kojima je radnik izložen prašini umjetnih gnojiva

(poslovi koji se obavljaju u procesu proizvodnje, pakiranja ili primjene umjetnih gnojiva kao što su: kalcijcijanamid, superfosfat, tomasovo brašno)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti respiratornog sustava sa znacima respiratorne insuficijencije srednjeg stupnja i bolesti kože.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

56. Poslovi pri kojima je radnik izložen biološkim agensima

(poslovi pri kojima su radnici izloženi uzročnicima zarazne žutice, tuberkuloze humanog ili bovinog tipa, salmonelama, brucelama, uzročnicima ornitoza, leptospiroze, antraksa, erizipeloida, tularemije, Q-groznice, rabijesa i dr.; poslovi u centrima za kroničnu dijalizu, stanicama za transfuziju krvi, operativnim traktovima, bankama organa i materijala za transplataciju, prosekturnama, odjelima za zarazne bolesti, dijagnostičkim laboratorijima, odjelima za dječje bolesti, dječjim jaslicama i vrtićima, jedinicama za liječenje tuberkuloze, pravonicanama zaraženog rublja, veterinarnim stanicama, stajama za uzgoj laboratorijskih životinja; pri eksperimentiranju sa zaraženim životnjama u stočarstvu i klaonicama; poslovi čuvara i tehnički poslovi u zoološkim vrтовima; transport životinja i mesa; uzgoj peradi i golubova; poslovi čišćenja i sl.)

a) Posebni uvjeti radnika:

1. dob života (zahtjevi): radnik stariji od 18 godina;
2. zdravstveno stanje (kontraindikacije):
  - kronične bolesti i stanja koja smanjuju obrambene sposobnosti organizma, dekompenzirana šećerna bolest, kronične bolesti dišnih organa, kronične bolesti jetre i bubreg-a.

b) Rok za ponovnu provjeru zdravstvenog stanja: 24 mjeseca.

***

Na temelju članka 52. stavka 3. Zakona o zaštiti na radu (»Narodne novine Hercegbosanske županije«, br. 1/13] ministar rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih donosi

**PRAVILNIK
o listi strojeva i uređaja s povećanim opasnostima**

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom utvrđuju strojevi i uređaji s povećanim opasnostima i obveze poslodavca da ispituje njihovu ispravnost.

Članak 2.

Strojevi i uređaji s povećanim opasnostima su oni pri čijem korištenju postoji povećana opasnost po sigurnost i zdravlje radnika unatoč primjene osnovnih pravila zaštite na radu.

Članak 3.

Strojevi i uređaji s povećanim opasnostima utvrđuju se u Listi strojeva i uređaja s povećanim opasnostima (u daljinjem: Lista] koja glasi:

LISTA STROJEVA I UREĐAJA S POVEĆANIM OPASNOSTIMA

1. Dizalice na mehanizirani pogon nosivosti preko 10 kN, iznimno konzolne dizalice na privremenim radilištima preko 2kN,
2. Dizala preko 2kN, podizne košare i radne platforme preko 3 m visine, fasadna dizala i fasadne skele na mehanizirani pogon,
3. Samohodni strojevi s uređajem na dizanje ili prenošenje tereta ili za utovar ili istovar tereta nosivosti preko 2kN,
4. Samostalni mehanizirani transporteri za prijenos čvrstog ili rastresitog tereta neovisno o položaju i na zahvatno-prijenosno sredstvo, kod kojih postoji mogućnost ulaska dijela tijela u opasni prostor,
5. Vozila unutarnjeg prijevoza na mehanizirani pogon koja moraju imati kočnicu,
6. Brzohodni strojevi za obradu i preradu drveta i drugih materijala s ručnim prinošenjem predmeta obrade (brzina oštice alata preko 15 m/s):
  - 6.a. kružne pile neovisno o broju alata, načinu posmaka i prinošenju materijala
  - 6.b. tračne pile neovisno o broju alata i načinu posmaka
  - 6.c. stolarske ravnalice
  - 6.d. stolarske debljače za jednostranu obradu
  - 6.e. stolarske glodalice